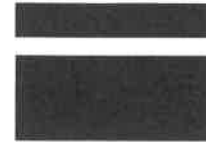

HM Tanácsa

Iktatószám: 171472/2024.08.26.

Jóváhagyja

BELSŐ JELENTÉS

a medvepark megvalósításán való munkával kapcsolatosan

Összeállította:

A jelentést Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete készítette

Tartalomjegyzék

1.Témák/Problémák/ Feladatok	3
2. Kronológia	5
3. Következtetések.....	10
4.Javaslatok, ajánlások.....	11
5.Melléletek	12

1.Témák/Problémák/ Feladatok

Egy medvepark létrehozása Hargita megyében egyértelműen indokolt és szükséges, már csak amiatt is, hogy a legtöbb esetben nincs ahová áthelyezni a károkat okozó, településekre bejáró veszélyes és habituált egyedeket. Vagy ha van is ilyen befogadó vadászterület, hosszú távon nem megoldás, hiszen sok esetben visszatér az eredeti területre a medve, vagy az új területen is károkat okoz. Ezt már a „Life for Bear” projekt keretében áthelyezett és [monitorizált medvék esetei is bizonyították](#). Erre lehet megoldás egy Hargita megyei medvepark, amely tudná fogadni a veszélyes egyedeket a megye területéről.

Jelenleg a zárnești medvezervátumon kívül – amelynek a működési módja megkérdőjelezhető – Brassó megyében hoznak létre egy európai uniós támogatással a Nagy Infrastruktúra Operatív Programon (POIM) keresztül megvalósuló rehabilitációs központot medvék számára. Ennek a projektnek a megvalósítója a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium partnerségben a Kronstadt Magánerdészettel, a Romsilva erdészeti hivattal és a Marin Drăcea Országos Erdészeti Kutatási és Fejlesztési Intézettel. Ez egy 61 hektáros területen valósul meg, és talán Hargita megyéből is tud majd fogadni medvéket, azonban ennek a befogadóképessége is véges. A Nagy Infrastruktúra Operatív Program (POIM) keretében ilyen tevékenységre kizárólag a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium pályázhat, mivel az országos medve akcióterv megvalósítását célozza meg. Hargita Megye Tanácsa is szeretett volna partner lenni egy második ilyen projektben, és ily módon finanszírozást nyerni egy Hargita megyei medveparkra, azonban végül a minisztérium nem adta le ezt a második projektet, amelyben helyet kaphatott volna Hargita megye is. Akkor azt ígérték, hogy majd a következő finanszírozási ciklusban lehet visszatérni erre a témára. *(1.sz. melléklet)*

Egy medvepark létrehozásához alapvetően számos olyan feltételnek kell együttesen megvalósulnia, amely kihívást jelent. Tárgyaltunk a Brassó megyei rehabilitációs központ

kapcsán a felmerülő nehézségekről, és azon túl, hogy ha sikerül egy környezeti szempontokból megfelelő területet találni, majd ahhoz finanszírozási forrást szerezni, az engedélyezési folyamat során is számos nehézség merülhet fel, ami a Brassó megyei 61 hektáros terület esetében is megtörtént.

Ugyanakkor az eredeti elképzeléseink is egy jóval nagyobb területről szóltak, ahol a medvék a természetes életkörülményeikhez hasonló körülmények között élhetnek, kényelmesen elférnek, és ahol a projekt akár turisztikai és kutatási tevékenységekkel is kiegészíthető, hiszen hosszú távon bevétel nélkül fenntarthatatlan egy ilyen létesítmény. A nagyobb terület viszont nagyobb léptékű finanszírozást és további engedélyezési bonyodalmakat jelenthet.

Eddig Hargita megyében két nagyobb terület merült fel lehetséges megfelelő helyszíneként, ahol már komolyabb egyeztetések és helyszíni szemlék is történtek. Az egyik egy csíkszentmihályi 250 hektáros terület, a másik egy gyergyóalfalvi 600 hektáros terület. Mindkettő közbirtokossági terület, így felmerülnek olyan problémák, mint például, hogy a terület elesne a területalapú támogatásoktól, valamint a közbirtokossági tagok beleegyezése is szükséges. Gyergyóalfaluban megvan a közbirtokossági tagok részéről a konzultatív beleegyezés, ezért is egyeztettünk a helyszínen 2022-ben a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium miniszterével, államtitkáraival, tanácsadóival, remélve hogy a megyei tanács a minisztérium segítségével könnyebben venné az akadályokat, mivel a barna medve a szigorúan védett állatfajok közé tartozik Romániában, ezért a fajjal történő bármilyen beavatkozás során a minisztérium megkerülhetetlen. A minisztériumi kollégákkal akkor abban maradtunk, hogy megnézik a finanszírozási és pályázati lehetőségeknél a POIM, vagy a LIFE projekteket, hogy össze lehet-e hangolni esetleg turisztikai vonalon is egy ilyen létesítményt a pályázati kiírásokkal. Egyelőre nem kaptunk ezen a vonalon a részükről támogatást.

2. Kronológia

2019. augusztus 14. – az első egyeztetés a témában Csíkszeredában a következő résztvevőkkel:

████████████████████ - vadgazdálkodási szakértők, ██████████ –
Természetvédelmi Területek Országos Hatósága, ██████████ –
Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete

Az egyeztetés témája egy potenciális helyszín; az első ígéret a tusnádi közbirtokosságtól jött, de az nem valósult meg.

A csíkmadarasi közbirtokosság és csíkmadarasi polgármesteri hivatal is ajánlott fel tulajdonukban lévő területet.

2019. augusztus 19., Csíkmadaras – a második egyeztetés a következő résztvevőkkel:

████████████████████ - Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete,
████████████████████, Csíkmadarasi Közbirtokosság, ██████████, ██████████,
Csíkmadaras, ██████████ - Természetvédelmi Területek Országos Hatósága

Az egyeztetést követően kijelölt a közbirtokosság egy 100 hektáros területet.

2019. szeptember 25., Csíkmadaras – megbeszélés a kijelölt területtel kapcsolatosan

Résztvevők: ██████████ -vadgazdálkodási szakértő ██████████ --
Természetvédelmi Területek Országos Hatósága, ██████████ - Hargita
Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete, ██████████, Nimród Vadász- és
Sporthorgász Egyesület, ██████████, Csíkmadarasi Közbirtokosság, ██████████
████████████████████ Csíkdánfalva.

A csíkmadarasi megbeszélés és terepszemle után, mivel túl költségesnek és nehezen kivitelezhetőnek találták a kerítésépítést a résztvevők Csíkdánfalvára látogattak, ahol egy újabb potenciális területet kerestek.

Csíkdánfalván a terület alkalmas lett volna a medveparkot körbevevő kerítés megépítésére, viszont több tulajdonosa volt, emiatt újabb nehézségek/problémák merültek fel.

2020. augusztus 14., Csíkszentmiklós – a csíkszentmiklósi közbirtokosság ajánlott fel egy 250 hektáros területet medvepark létrehozása céljából, [itt sor került az említett terület terepi szemléjére a következő résztvevőkkel:](#)

████████████████████, Hargita Megye Tanácsa, ██████████ – európai parlamenti képviselő, ██████████ – megyei tanácsos, Hargita Megye Tanácsa, ██████████
T██████ – vadgazdálkodási szakértő, ██████████ ██████████ – elnök, Csíkszentmiklósi Közbirtokosság, ████████████████████, Szilos Vadász- és Sporthorgász Egyesület.

[„Szafariparkot” hoznának létre a medvéknek Székelyföldön \(maszol.ro\)](#)

2020. augusztus 28., Csíkszentmiklós – megbeszélés a medvepark létrehozásának első lépéseiről, beruházási költségvetés elkészítése.

Résztvevők: ████████████████████, Csíkszentmiklósi Közbirtokosság, ██████████
██████████ vadgazdálkodási szakértő, ████████████████████, Hargita Megye Tanácsa.

A megbeszélések után megtörtént a terület felmérése, telekkönyvezése.

Finanszírozási kérdés miatt állt le a dolog, nem vállalta fel senki a hektáronkénti 1100 lej kifizetését, ami az APIA területalapú támogatásának kiesését jelenti.

2021. június 18. – [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke átiratot küld a környezetvédelmi miniszternek a Hargita megyei ember-medve konfliktusok helyzetéről és helyzet javítására készített javaslatokról, amelyben szerepel egy Hargita megyei medvepark létrehozása is (2.sz. melléklet)

2021. szeptember 11. – [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke meglátogatja a veresegyházi medveotthont mint külföldi jó példát (rövid ismertető a medveotthonról és a zárnești rezervátumról megtalálható a 3.sz. mellékletben.)

2021. november 18. - megbeszélés Gyergyószentmiklóson az APAPET épületében a következő résztvevőkkel:

[REDACTED], Hargita Megye Tanácsa, [REDACTED], APAPET, [REDACTED]-erdész, APAPET, [REDACTED], Gyergyóalfalu, [REDACTED], [REDACTED] - Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete

A megbeszélésen bemutatásra került a medvepark potenciális helyszíne, amely a Gyergyóalfalvi Közbirtokosság területén található és körülbelül 600 hektár, nagyrésze Natura 2000-es madárvédelmi terület (4.sz. melléklet).

2021. december 14. - Zoom megbeszélés a témában a következő résztvevőkkel:

[REDACTED], Hargita Megye Tanácsa, [REDACTED], APAPET, [REDACTED] - [REDACTED], Hargita Megye Tanácsa, [REDACTED] - Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete

2021. december 14. - a Zoom megbeszélés után Hargita Megye Tanácsa és Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete közös levélben felkérte [REDACTED] urat egy szakmai állásfoglalás elkészítésére (5.sz. melléklet)

2021. december 16. – telefonos egyeztetés:

- [REDACTED] vadakra specializálódott állatorvossal a Wets for Wild-tól, azt mondta, hogy nyitott a témára, szívesen részt vesz egy megbeszélésen. Hangsúlyozta, hogy nem medveszakértő, nem erre szakosodott biológus, állategészségügyi szempontból tud a kérdéssel foglalkozni.

- [REDACTED], az állatorvosi kamara elnökével, ő is nagyon érdeklődik a téma iránt, be is szerzett altatólővedékes fegyvert, szerződése van egy polgármesteri hivatallal. Ő is hangsúlyozta, hogy nem specialistája a témának, ez egyelőre egy szűz terület az itteni állatorvosoknak. Támogatja és szükségesnek tartja egy rezervátum létrehozását, mert probléma, hogy hová szállítsák el a befogott medvéket. Ők, mint a kamara nem tudnak beleszólni, ezért javasolta, hogy a megbeszélésre hívjuk meg az állategészségügyi igazgatóságot is, és jó lenne felvenni a kapcsolatot olyan állatorvosokkal, akik már ilyen rezervátumban dolgoznak.

2022. január 6. - [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke egyeztet egy szakmai delegáció látogatásáról az Asociația „Milioane de prieteni” nevű szervezet vezetésével, akik működtetik a „Libearty” medverezervátumot Zărnești településen, Brassó megyében. Az egyesület vezetősége elutasítja a delegáció fogadását, nem hajlandóak fogadni [REDACTED].

2022. január 15. – [REDACTED] elküldi a szakmai állásfoglalását és javaslatait (6.sz. melléklet)

2022. január 17., Brassó - egyeztetés, a Kronstadt Magánerdészetnél

Részvevők: [REDACTED], Kronstadt Magánerdészet, [REDACTED]
[REDACTED], Hargita Megye Tanácsa

Egyeztetés a Brassó megyében a Nagy Infrastruktúra Operatív Programon (POIM) keresztül megvalósuló medverehabilitációs központról. Ennek a projektnek a megvalósítója a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium partnerségben a Kronstadt Magánerdészettel, a Romsilva erdészeti hivattal és a Marin Drăcea Országos Erdészeti Kutatási és Fejlesztési Intézettel. Ez egy 61 hektáros területen valósul meg, és talán Hargita megyéből is tud majd fogadni medvéket, azonban ennek a befogadóképessége is véges lesz. [REDACTED] főként a projekt nehézségeiről és buktatóiról beszélt.

2022.május. 12., Gyergyóalfalu - egyeztetés a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium képviselőivel

Részvevők: [REDACTED], Hargita Megye Tanácsa, [REDACTED], Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, [REDACTED], Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, [REDACTED] tanácsadó, Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, [REDACTED] APAPET, [REDACTED], [REDACTED], Hargita Megye Tanácsa, [REDACTED], gyergyóalfalvi közbirtokosság, [REDACTED], APAPET, [REDACTED], Gyergyóalfalu, [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete, [REDACTED], [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete

A megbeszélésen elhangzottak alapján a finanszírozás, jogi forma, pályázati lehetőségek kérdéseit tekintették nehézségeknek a résztvevők.

2022.május 13., Gyergyóalfalu - sor került a felajánlott terület terepi szemlájére

Részvevők: [REDACTED], Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium, [REDACTED], gyergyóalfalvi közbirtokosság, [REDACTED]-[REDACTED] Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete.

2023. augusztus 10. - [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke átiratot küld a környezetvédelmi miniszternek, amelyben tiltakozik a második Brassó megyei medvepark elhelyezésével kapcsolatban (7.sz. melléklet).

2024. január 27. A II. Erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók konferenciája közben a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium államtitkára, [REDACTED] úr részt vett egy megbeszélésen [REDACTED] Hargita Megye Tanácsa elnökének irodájában, ahol meg volt említve a medvepark témája is; államtitkár úr szerint nem tudnak ilyen jellegű projektekre finanszírozást biztosítani, nincs ilyen projektekre pénz jelenleg a Környezetvédelmi Vízügyi- és Erdészeti Minisztérium költségvetésében.

3. Következtetések

Konkrétan meghatározott problémák: A legtöbb esetben a finanszírozás és az infrastruktúra biztosítása valamint az ilyen jellegű létesítmények hosszú és bürokratikus engedélyezési folyamata körüli bizonytalanság miatt állnak a dolgok.

Hargita Megye Tanácsának nem tartozik hatáskörébe egy ilyen jellegű létesítmény létrehozása, viszont minden kezdeményezést felkarol és támogat minden olyan megoldási javaslatot, ami a barnamedvék okozta problémákat mérsékli és csökkenti.

A felelősök azonosítása:

A barnamedve szigorúan védett faj, bármilyen beavatkozás ami e fajra vonatkozik a Környezetvédelmi Vízügyi és Erdészeti Minisztérium hatáskörébe tartozik. Több alkalommal is felajánlotta Hargita Megye Tanácsa a partnerséget, viszont pár megbeszélésen és találkozáson kívül a minisztérium részéről érdemi dolog nem történt.

A fent említett közbirtokosságok akik a létrehozandó medvepark helyszínét biztosították volna, nem tették meg az első lépéseket.

4.Javaslatok, ajánlások

Egy medvepark létrehozására a finanszírozási módot kell megkeresni a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti minisztériummal közösen.

Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete eddig minden ilyen jellegű, célú kezdeményezést felkarolt és a továbbiakban is partner. Ahhoz hogy ez a téma előreléphessen a következő javaslatok fogalmazódtak meg:

- Olyan terület kiválasztása, ami nincs APIA támogatás alatt
- Olyan terület kiválasztása, ami nem védett, Natura 2000-es terület
- Az infrastruktúra legyen már biztosítva, legyen a kiválasztott terület közelében villany és vízhálózat, megfelelő út.

Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete vállalja ebben a témában a további egyeztetések szervezését, hogy az ügy előrelépjen.

Csíkszereda, 2024/08/22

5.Melléletek

1.sz. melléklet: ICAS levelezés és POIM projekt

2.sz. melléklet: [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke átiratot küld a környezetvédelmi miniszternek a Hargita megyei ember-medve konfliktusok helyzetéről és helyzet javítására készített javaslatokról, amelyben szerepel egy Hargita megyei medvepark létrehozása is

3.sz. melléklet: [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke meglátogatja a veresegyházi medveotthont mint külföldi jó példát; rövid ismertető a medveotthonról és a zárnești rezervátumról

4.sz. melléklet: Gyergyóalfalvi Közbirtokosság területén kijelölt medvepark helyszín

5.sz. melléklet: Felkérés [REDACTED] úrnak egy szakmai állásfoglalás elkészítésére

6.sz. melléklet: [REDACTED] elküldi a szakmai állásfoglalását és javaslatait

7.sz. melléklet: [REDACTED], Hargita Megye Tanácsának elnöke átiratot küld a környezetvédelmi miniszternek, amelyben tiltakozik a második Brassó megyei medvepark elhelyezésével kapcsolatban

IPA_URS_II

Asigurarea habitatelor optime și evitarea fragmentării populației prin implementarea planului de acțiune pentru conservarea de urs brun în România

Anexa 10. Matrice de corelare a proiectului

Nr	Măsura din planul de acțiune aprobat ce urmează a fi implementată	Activitatea propusă	Rezultat obținut	Justificare ¹	Indicator	Buget alocat	Măsură activă ²	Partener
1	Acțiunea 1 Conservarea habitatului speciei urs brun în România	A.1.1 Cartarea arealului de distribuție al speciei urs brun în România.	Harta arealului de distribuție a speciei urs brun în România. Limitele coridoarelor ecologice pentru specia urs.	Cartarea arealului de distribuție fundamentează științific măsura de conservare a habitatului în contextul schimbărilor climatice. Alinierea la cerințele Comisiei Europene privind integrarea coridoarelor ecologice în cadrul unei rețele ecologice transeuropene pentru natură. (Strategia UE	Suprafața habitatului favorabil. Delimitarea spațială a coridoarelor ecologice Rețea ecologică de conservare a speciei.		NU	INCDS Marin Dracea

¹ Se va prezenta o justificare a modului în care activitatea propusă conduce la implementarea măsurii din planul de management

² Se va bifa DA / NU în funcție de încadrarea activităților ca și măsuri active . Pentru măsurile active, în coloana Justificare se va prezenta o explicație detaliată a modului în care se îndeplinește criteriul legat de alocarea a minim 40% din valoarea totală eligibilă a proiectului pentru finanțarea măsurilor de conservare activă din planul de management.

		A.1.2.Realizarea unui studiu pentru determinarea dietei urs brun în condițiile actuale din România, în vederea evaluării resurselor trofice necesare și disponibile.	Studiul dietei ursului brun la nivel national prin analize genetice de tip Metabarcoding	privind biodiversitatea pentru 2030. Readucerea naturii în viețile noastre.)			
2	Acțiunea 3.2.b. Reglementarea unui mecanism de a proprietarilor de terenuri pentru înfinanțare unor culturi speciale pentru hrana urșilor,	A.2.1.Imbunătățirea culturilor cinegetice cu rol tampon în zonele de conflict cu specii preferate de urs	<i>500 ha culturi speciale cu rol tampon</i>	Culturile speciale cu rol tampon se vor amplasa în interiorul habitatului natural al ursului, iar acestea au rolul de-a ține cât mai mult urșii în habitatele naturale, ajutând astfel la reducerea conflictelor directe om-urs din zonele intravilane	-Identificarea zonelor unde se vor face culturile - Achiziționare a materialelor săditoare (plante, semințe, butași, etc.)	DA	INCDS Marin Dracea, OS Rasnov, OS Bucegi, CJ Harghita OS Bucegi, CJ Harghita??

	cu rol de tampon				-Instalarea culturilor speciale -Întreținerea culturilor speciale		
	Actiunea 3.2.c. Reglementarea și controlul pășunatului în habitatul favorabil ursului brun	A2.2.Respectarea condițiilor impuse prin actele de reglementare ale pășunatului	Studiu la nivel național privind respectarea condițiilor impuse prin actele de reglementare ale pășunatului Harta distribuției stânelor la nivel național	Numărul mare de ovine peste limita suportabilității pășunilor, precum și numărul mare de câini la stână, limitează dezvoltarea speciilor pradă	Set de reglementari privind controlul pășunatului în habitatul favorabil ursului brun		INCDS Marin Dracea CJ Harghita, OS Rasnov, OS Bucegi, MMAP
3	Actiunea 2.1. Asigurarea conectivității populației de urs brun în România	A.3.1 Validarea coridoarelor ecologice regionale și locale pentru specia urs brun.	Studiu privind validarea structurală și funcțională a coridoarelor ecologice 15 harti privind structura și funcționalitatea coridoarelor ecologice	Validarea structurală și funcțională a coridoarelor ecologice vine ca o continuare a proiectului COREHABS in care s-au realizat metodele și identificarea coridoarelor ecologice pentru ursul brun.	15 coridoare ecologice validate structural și funcțional	DA	INCDS Marin Dracea, CJ Harghita, OS Rasnov, OS Bucegi, CNAIR
	A.3.2 Desemnarea coridoarelor		Documentații de desemnare a	Implementarea noului Ghid IUCN pentru coservarea	15 Documentații de desemnare	NU	INCDS Marin Dracea, CJ Harghita, OS Rasnov, OS Bucegi,

	ecologice pentru specia urs brun, conform art. 14, O.U.G. 57/2007;	coridoarelor ecologice Consultari cu factori de interes si decizie	conectivității prin intermediul rețelelor și coridoarelor ecologice. Respectarea cerințelor Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030. Readucerea naturii în viețile noastre	a coridoarelor ecologice 15 Consultari cu factori de interes și decizie		
A.3.3 Menținerea și refacerea permeabilității i elementelor de infrastructură liniară în zonele critice pentru conectivitate, inclusiv ca măsură de reducere a riscului de accidente în trafic / pentru siguranța persoanelor;	Studiu privind traficul rutier și zonele de risc de coliziune animal vehicul; măsuri de atenuare a impactului dezvoltării infrastructurii de transport rutier. Montarea dispozitivelor inovative de prevenire a coliziunilor animal vehicul (AVC PS si gard virtual) in coridoarele ecologice propuse la desemnare si in infrastructura	Numărul mare de accidente rutiere cu ursul în zonele coridoarelor ecologice și pentru a asigura viabilitatea coridoarelor ecologice pe termen lung cu implicații asupra conservării speciei	Studiu privind traficul rutier și zonele de risc de coliziune animal vehicu; măsuri de atenuare a impactului dezvoltării infrastructurii de transport rutier. 100 de dispozitive inovative de prevenire a coliziunilor animal vehicul (AVC PS si gard virtual) funcționale Se vor identifica		DA	INCDS Marin Draceea, CJ Harghita, OS Rasnov, OS Bucegi, CNAIR, MMAP

		reducere / compensare a efectului de fragmentare a habitatelor pentru armonizarea cu celelalte sectoare relevante (transport, ape, agricultură, silvicultură, vânătoare, dezvoltare, turism, exploatarea resurselor minerale);			INCDS Marin Dreapta pentru a crea politicile si strategia de conservare a biodiversitatii si a retelei de coridoare ecologice, pentru a crea o platforma legislativa interdisciplina ra adaptata inteligentei artificiale. Acest instrument va constitui un suport in selectarea celor mai bune decizii interministeriale. Se va include subactivitate a Analizarea cadrului			

From: [REDACTED]
Sent: Tuesday, October 6, 2020 5:09 PM
To: [REDACTED]
[REDACTED] 'Iktato'
<iktato@hargitamegye.ro>; [REDACTED]
Subject: RE: Colaborare proiect POIM: kérme töltsünk mi mident és vállaljuk a parnterséget ,
önrésszle együtt, jha nincs kifogás, surgos, holanp erről egyet zoom on beéslzünk vagy szerdán

Buna [REDACTED]

Da, eu sunt de accord, asa cum am precizat deja.

Daca suntem cu totii de accord, putem sa demaram elab Acordului si apoib sa putem sad ac
acceptul pentru inrolare pentru scriere in My Smis.

Cu drag

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: marți, 6 octombrie 2020 12:37
To: [REDACTED]
[REDACTED]
Cc: [REDACTED]
<iktato@hargitamegye.ro>; [REDACTED]
Subject: Re: Colaborare proiect POIM: kérme töltsünk mi mident és vállaljuk a parnterséget ,
önrésszle együtt, jha nincs kifogás, surgos, holanp erről egyet zoom on beéslzünk vagy szerdán

Buna ziua,

Va multumim Domnule Presedinte si Doamna Director pentru sugestiile si recomandările
dumnevoastra.

Sugestiile primite sunt extrem de utile, drept urmare am intervenit asupra Matricei de corelare a
proiectului si am adaugat in cadrul activitatii "A.4. Elaborarea unui set de reglementări, proceduri și
măsuri tehnice de evitare / reducere / compensare a efectului de fragmentare a habitatelor pentru
armonizarea cu celelalte sectoare relevante (transport, ape, agricultură, silvicultură, vânătoare,
dezvoltare, turism, exploatarea resurselor minerale);" descrierea "Se va include
subactivitatea Analizarea cadrului legislativ existent si propuneri de imbunatatire a acestuia,
inclusiv prin elaborarea unor scheme de plata." Cu acceptul dumnevoastra, o putem pastra in
cadrul Activitatii A.4 si putem dezvolta o subactivitate specifica care sa fie coordonata de catre
dumnevoastra (CJ Harghita) si sa fie denumita "Analizarea cadrului legislativ existent si propuneri
de imbunatatire a acestuia, inclusiv prin elaborarea unor scheme de plata".

In ceea ce priveste Obiectivul nr. 4 „Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia.”, am introdus o activitate dedicata care raspunde Actiunii **4.1. Educare, informare si comunicare cu privire la specia urs brun si managementul acesteia** din Planul de Actiune si pe care am denumit-o “A.5. Informarea si constientizarea publicului prin diverse mijloace privind problematica conservarii ursului brun in Romania”, care va fi coordonata de catre MMAP si de catre dumneavoastra, bineinteles daca va exprimati acordul.

Asteptam cu mare interes opinia dumneavoastra asupra modificarilor efectuate,

Credem ca este foarte util sa incepem procedurile pentru semnarea Acordului de Parteneriat pentru scrierea propunerii de proiect, urmand ca pe parcursul scrierii proiectului sa dezvoltam activitatile propuse in Matricea de Corelare a Proiectului

O zi frumoasa,

Cu stima,

██████████ INCDS Marin Dracea

On Tuesday, October 6, 2020, 11:39:22 AM GMT+3, ██████████

██████████ wrote:

Stimate Domnule Presedinte,

si eu ma bucur mult ca vom colabora in realizarea acestui proiect, deosebit de important atat pentru urs, dar si pentru noi, structurile cu responsabilitati si preocupari in acest sens, inclusiv pentru populatia din zona.

Acest proiect este de fapt o continuare, o completare a proiectului depus deja de noi la POIM, respectiv “Implementarea Planului National de Actiune pentru consevarea populatiei de urs brun din Romania” (proiect aflat in evaluare la AM POIM).

Propunerile dvs le consider binevenite si oportune, dar as veni cu o precizare si anume: la A.3.3 “Stabilirea unor compensații și sau suport financiar pentru persoanele sau entitățile care au fost sau sunt afectate de prezența speciei urs brun”, unde propuneti activitatea: Elaborarea bazelor unor scheme de plăți pentru proprietarii de terenuri în zone populate de urși, de fapt as completa cu analiza cadrului legislativ existent si propuneri de imbunatatire a acestuia, inclusiv prin elaborarea unor scheme de plata.

Referitor la „Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia”, da, permanent este nevoie de asa ceva.

Sunt sigura ca si colegii de la Brasov, cu experienta si competenta profesionala pe care o detin, dar si cu drag de protejare a specie, vor fi de accord cu propunerile si impreuna vom elabora un proiect bun.

Mulumesc frumos pentru colaborare

Cu stima,

Stimati colegi,

daca suntem cu totii de accord, cred ca ar trebui sa elaboram acel Acord de Parteneriat pentru scrierea aplicatiei si apoi sa incepem sa scriem in My Smis.

Mulumesc fr

Cu drag,

[REDACTED]

[REDACTED]

Director

Direcția Accesare Fonduri Externe

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Adresa: B-dul. Libertății, Nr. 12, Sector 5, București

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

www.mmediu.ro

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Nr. înreg.: _____/_____.2021

Către,
Ministerul Mediului
Bvd. Libertății nr. 12, Sector 5, București

În atenția Domnului Ministru [REDACTED]

Referitor la: Situația conflictelor om-urs din județul Harghita și propuneri de îmbunătățire

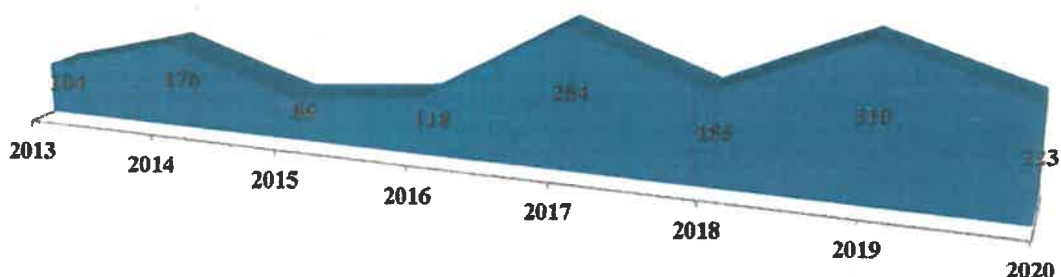
Stimate Domnule Ministru,

În unele regiuni ale României, printre care și județul Harghita populația crescută de urs și exemplarele cu comportament modificat (lipsa sau gradul redus de frică față de om), care se apropie și intră în mod regulat în localități, reprezintă un pericol la viața și integritatea oamenilor, la culturile agricole, respectiv la șeptel.

În conformitate cu datele primite de la Agenția pentru Protecția Mediului (APM) din județul Harghita, în anul 2020 au fost înregistrate 223 de pagube cauzate de urși, în anul 2019 erau 310 de cazuri, iar în anul 2018 au fost raportate 185 de daune cauzate de urși, în conformitate cu convocatoarele depuse la APM Harghita. Daunele cauzate de urși reprezintă peste 75% din daunele cauzate de animale sălbatice. Între anii 2013-2017 au fost raportate 561 daune (nr. caz) cauzate de urși în rândul animalelor domestice, iar 210 daune (nr. caz) cauzate de urși în recolte.

Numărul daunelor cauzate de urși în conformitate cu convocatoarele depuse la APM Harghita

Grupul de lucru înființată de către Consiliul Județean Harghita pentru gospodărirea durabilă a peisajelor culturale în județul Harghita a elaborat în 2019 o opinie privind diminuarea pagubelor provocate de urși.

Conform acestei opinii pentru a proteja siguranța și bunurile localnicilor, iar pe de altă parte pentru a asigura protecția acestei specii de interes conservativ, este necesară o abordare inovativă deoarece metodele utilizate până în prezent nu sunt suficiente.

Creșterea numărului pagubelor și a conflictelor dintre oameni și urși este rezultatul mai multor factori. Mai jos enumerăm cei mai importanți factori pentru județul Harghita:

1. Stoparea completă a managementului cinegetic, inclusiv a vânătorii controlate a urșilor a avut ca rezultat atât creșterea numărului de urși (prin natalitate), cât și schimbării distribuției densităților populaționale (de exemplu prin concentrarea unor exemplare în zone periurbane).
2. Apariția și funcționarea observatoarelor de urși pentru turism intensiv din ani. Faptul că aceste observatoare nu au fost instalate pe baza unei strategii de management a faunei cinegetice (care implică printre altele și alegerea locației, hrănirea și comportamentul uman în acele localități), a avut efecte necontrolate asupra comportamentului urșilor. Cel mai important efect al acestor observatoare a fost că a obișnuit urșii cu prezența umană și a atras urșii în locații

frecventate de oameni. Pentru că frica de oameni a scăzut, riscul de accidente mortale survenite din întâlnirea oamenilor cu urșii este mai mare. Pierderea fricii urșilor față de oameni se numește habituare.

3. Observatoarele amplasate haotic, care funcționează neregulamentar au o contribuție majoră la habituarea urșilor.
4. Comportamentul anormal al oamenilor (turiști sau localnici) față de urși a crescut. Acest comportament se manifestă frecvent prin hrănirea urșilor (mai ales de către turiști) sau prin aruncarea necontrolată a deșeurilor în zonele periurbane. Prin acest comportament oamenii contribuie la fenomenul descris la punctul 2, mai sus, și anume la obișnuirea urșilor cu prezența umană (habituare).
5. Schimbările în practicile agricole și în modul de utilizare a terenurilor poate avea ca rezultat extinderea habitatelor de hrănire pentru urși. Un exemplu în acest sens este extinderea culturilor de porumb în zone în care cultivarea porumbului nu s-a putut face în trecut din cauza condițiilor climatice (Depresiunea Ciucului și Depresiunea Gheorgheni). Fiind omnivori, urșii consumă porumb și sunt atrași în locurile în care sunt prezente aceste culturi. Abandonarea prelucrării terenurilor de asemenea are ca rezultat extinderea spațială a habitatelor optime pentru urși. Mai ales acele terenuri sunt abandonate care sunt greu de gestionat (fiind situate în zone greu accesibile, cum ar fi pășunile, fânețele din zone deluroase sau montane). Stabilirea vegetației lemnoase pe aceste terenuri (tufăriș, mai apoi pădure) se întâmplă rapid (în decursul 3-5 ani) și reprezintă habitat pentru urși, astfel apropiind urșii de localități.

Factorii enumerați mai sus (punctele 1-4) în combinație conduc la (i) schimbări demografice ale urșilor, (ii) schimbări comportamentale ale urșilor și nu în ultimul rând în (iii) comportamente necontrolate ale oamenilor față de urși (cu impact asupra modului în care urșii percep oamenii). Toate acestea determină amplificarea conflictelor dintre oameni și urși. Amplificarea conflictelor dintre oameni și urși va rezulta în scăderea și mai mare a toleranței oamenilor față de urși și a acceptării urșilor de către oameni. Consecințele acestora o să fie dramatice pentru că vor poziționa oamenii și urșii în situații ireconciliabile.

Acest lucru nu este de dorit dat fiind faptul că este vorba de o specie protejată la nivelul Uniunii Europene, este parte a identității socio-culturale și de peisaj a Ținutului Secuiesc și este o resursă economică importantă pentru regiune. Totodată, dorim să accentuăm faptul că la nivel local și regional nu există resursele necesare pentru ca problema existenței oamenilor și a urșilor să poată fi abordată și controlată într-un mod satisfăcător pentru specie, localnici și interesele economice. De aceea apelăm din nou la ajutorul din partea Guvernului României pentru a gestiona problema intensificării conflictelor om-urs în județul Harghita.

Managementul actual al pagubelor și propuneri de îmbunătățire

În momentul de față managementul pagubelor provocate de urs este unul reactivă și extrem de sofisticat din punct de vedere birocratic. Natura reactivă a managementului pagubelor constă în compensarea pagubelor după ce acestea au fost produse. Este știut faptul că pagubele compensate astfel nu rezultă nici în scăderea pagubelor ulterioare și nici în creșterea toleranței oamenilor față de urși. Natura sofisticată din punct de vedere birocratic a compensațiilor constă în faptul că procedurile implementate până la compensarea efectivă a persoanelor care au suferit pagube de pe urma urșilor este lungă și costisitoare (atât în ceea ce privește timpul cât și banii plăgiților). Natura reactivă și sofisticată a compensațiilor rezultă în descurajarea persoanelor păgubite în a cere despăgubiri, creșterea neîncrederii persoanelor păgubite în instituțiile statului și scăderea toleranței oamenilor față de urși. Această situație este în mod evident nedorită. Recomandăm astfel adoptarea unor abordări proactive și simplificarea procedurilor birocratice pentru accesarea fondurilor (pentru compensare și prevenție) de către comunitățile locale. Atitudinea proactivă ar consta în dezvoltarea unor strategii de prevenire a conflictelor dintre oameni și urși, pe lângă compensații. Strategiile de prevenire ar putea însemna în funcție de caz, ajutor dat oamenilor pentru a ține urșii departe (câini special dresați, garduri electrice, containere pentru deșeuri inaccesibile urșilor sau alte dispozitive portabile), consultanță cu privire la metodele de prevenire, informare, reglementarea turismului și altele. Suntem conștienți de faptul că aceste măsuri sunt costisitoare din punct de vedere financiar. Totuși, în contextul în care se află România și mai ales județul Harghita în cadrul Uniunii Europene, și anume că are cea mai mare densitate de urși din peisaje locuite de oameni, credem că implementarea

urgentă a măsurilor proactive este o chestiune de responsabilitate și echitate socială și de mediu, demnă pentru o țară membră UE.

Parte a măsurilor proactive menționate mai sus este și încurajarea și împuternicirea instituțiilor implicate la nivel regional/județean pentru a participa în gestionarea durabilă a speciei urs.

Atașat prezentei vă transmitem un abstract din propunerile noastre de măsuri (fiecare separat) pe care în anii precedenți le-am transmis deja la mai multe ministere și instituții.

Domnule ministru, situația a devenit din ce în ce mai periculoasă și tensionată, considerent pentru care, vă rugăm să întreprindeți măsuri urgente și concrete pentru ca viața locuitorilor județului Harghita să intre în normalitate.

În speranța unei bune colaborări!

Cu stimă,

Miercurea Ciuc, 18 iunie 2021

Finanțarea cercetărilor, studiilor, monitorizării a populației de urs

În zonele în care se constată o prezență numeroasă a populației de urs este necesară monitorizarea permanentă a împrejurimilor localităților, respectiv a comportamentului urșilor înainte de producerea accidentelor. Acest lucru poate fi realizat prin prezența unor echipe formate din personal instruit și dotat adecvat pentru a derula această activitate, colectând într-un mod sistematic informații despre prezența și comportamentul urșilor în apropierea localităților.

Pe baza acestor informații pot fi planificate măsuri specifice de prevenire a pagubelor, montarea de garduri electrice, informarea populației, asigurarea pazei eficiente a animalelor domestice etc.

Managementul deșeurilor menajere

Trebuie eliminată posibilitatea ca în zonele cu densități mari de urși aceștia să acceseze hrană în mod permanent, adică să fie hrăniți într-un mod pasiv sau activ.

În primul rând trebuie introduse reguli stricte în ceea ce privește managementul deșeurilor menajere.

Prin aplicarea de tomberoane anti-urs adecvate, depozitarea deșeurilor în compartimente închise, respectiv preluarea deșeurilor într-un timp foarte scurt pot fi eliminate sursele de hrană accesibile urșilor în intravilan.

Trebuie eliminată posibilitatea ca în zonele cu densități mari de urși aceștia să acceseze hrană în mod permanent, adică să fie hrăniți într-un mod pasiv sau activ.

Trebuie controlată în mod regulat respectarea regulilor de gestionare responsabilă a deșeurilor și respectarea interzicerii hrănirii artificiale a urșilor, în special în cazul unităților turistice aflate în zone cu densități ridicate de urși și de-a lungul drumurilor/popasurilor turistice unde s-au constatat astfel de cazuri.

Intervenție

În cazul în care în ciuda măsurilor de prevenire, se întâmplă un caz de pagubă, este necesară declanșarea imediată și derularea urgentă a procedurii de intervenție, respectiv executarea acesteia după ce a fost aprobată de autoritățile responsabile. Intervențiile folosite cel mai frecvent sunt capturarea/relocarea și extragerea exemplarelor.

Capturarea și relocarea exemplarelor în natură este cea mai umană intervenție, dar în contextul actual este și foarte dificilă, fiind nevoie de acceptul gestionarului fondului de vânătoare destinație, iar deschiderea spre acceptarea urșilor problemă este scăzută. Relocarea exemplarelor în captivitate, rezervații îngrădite, parcuri pentru faună pot reprezenta o soluție până în limita capacității de acceptare în aceste locații, respectiv rentabilitatea funcționării acestora.

Perioada de autorizare a intervențiilor trebuie să fie redusă la minim. În momentul de față această perioadă poate să dureze mai multe săptămâni. Scopul trebuie să fie ca intervențiile să fie realizate cu cel mult 48 de ore după producerea pagubei, pentru a evita producerea repetată a pagubelor. Acest scop poate fi atins cu ajutorul grupurilor de intervenție menționate anterior, instruite, echipate și dirijate adecvat.

Am semnalat deja în anul 2018 lipsa unui prevederi clare privind identificarea exemplarelor periculoase din Planul de acțiune, având în vedere faptul că ursul în cauză poate străbate zeci de kilometri într-o singură zi. Considerăm că este necesară ajustarea sistemului, și așa cum populația urșilor poate fi doar estimată, și în identificarea exemplarelor trebuie să fie permisă o anumită estimare, altfel rigoarea legii penale nu va permite implicarea responsabilă a persoanelor autorizate/instruite, ci va facilita neasumarea deciziilor.

Turism – Observatori de urși

Trebuie reglementat domeniul turismului bazat pe observatoare și hrănitore de urși. În timp ce această activitate s-a dezvoltat în mod spontan în mai multe zone ale țării, după părerea majorității experților această activitate contribuie în mare măsură la habituarea și condiționarea urșilor, adică pierderea fricii față de om și căutarea activă a hranei în apropierea omului. Cantitățile de hrană implementate actual trebuie reduse gradual și însoțite de monitorizarea atentă a comportamentului urșilor pentru a preveni o escaladare a pagubelor. Turismul de observare a urșilor poate fi continuat respectând regulile de bune practici, respectiv în facilitățile tip parcuri pentru faună, rezervații îngădite etc.

Trebuie controlată în mod regulat respectarea regulilor de gestionare responsabilă a deșeurilor și respectarea interzicerii hrănirii artificiale a urșilor, în special în cazul unităților turistice aflate în zone cu densități ridicate de urși și de-a lungul drumurilor/popasurilor turistice unde s-au constatat astfel de cazuri.

Înființarea unei rezervații de urs în județul Harghita

În județul Harghita există posibilitatea înființării unei rezervații pentru urși despre care au avut loc discuții în anul 2020.

O astfel de rezervație poate să aibă rolul de prevenirea pagubelor prin adunarea urșilor care provoacă pagubă, totodată este o posibilitate pentru dezvoltarea turismului.

Solicităm sprijinirea Ministerului Mediului pentru înființarea unei astfel de rezervații.

Suport financiar pentru garduri electrice

Zonele și facilitățile care prin natura lor sunt susceptibile atacurilor de urs și lup trebuie să beneficieze de suport financiar pentru achiziționarea, montarea și funcționarea unor garduri electrice eficiente și alte măsuri/tehnologii de prevenire a pagubelor, respectiv consultanță cu privire la folosirea eficientă a acestora.

Considerăm că este nevoie de reglementarea folosirii corecte a gardurilor electrice.

Unități pentru prevenirea și managementul pagubelor provocate de urs

Recomandări privind sistemul instituțional al managementului pagubelor și conflictelor

În momentul de față principalele instituții implicate în gestionarea pagubelor sunt autoritățile publice locale, autoritățile sanitar-veterinare, gestionarii fondurilor de vânatoare, Agenția pentru Protecția Mediului și Ministerul Mediului. Instituțiile la nivel local fac față cu greu solicitărilor populației referitoare la cazurile de pagubă și nu există capacități și nici surse de finanțare pentru o abordare preventivă, proactivă. Deficiențele sistemului instituțional sugerează necesitatea unor entități cu timp de reacție scurt și mobilitate ridicată care să faciliteze întreaga procedură. Aceste unități pentru care propunem denumirea de Unități pentru prevenirea și managementul pagubelor provocate de urs ar putea să umple lipsurile sistemului și procedurilor actuale și ar putea să conducă la remedierea acestei probleme acute. Principalele atribuții propuse ar fi următoarele:

- Cartarea și monitorizarea zonelor cu risc ridicat, a factorilor care contribuie la producerea pagubelor și a urșilor din apropierea localităților care pot deveni urși-problemă.
- Implementarea măsurilor tehnice de prevenire a pagubelor și consultanță cu privire la aceste măsuri de către comunitatea locală.
- În cazul producerii pagubelor accelerează procesul de documentare, suportul pentru luarea deciziilor și implementarea măsurilor necesare.
- Informează și protejează populația față de urși și urșii față de factorii negativi care pot conduce la habituale.

Sprijinirea gestionarilor de fonduri cinegetice

Gestionarii de fonduri cinegetice au capacitatea de a contribui într-un mod decisiv la menținerea stării de conservare favorabile a carnivorelor mari din România, iar participarea lor în managementul speciei și în gestionarea conflictelor trebuie sprijinită. Trebuie reconsiderat rolul vânătorii ca instrument de gestionare a populației de urși în România.

Considerăm incorectă abordarea actuală care lasă mare parte a poverii managementului pagubelor în sarcina gestionarilor de fonduri cinegetice, fără nici o compensare financiară. Gestionarii fondurilor de vânătoare joacă un rol foarte important în prevenirea și managementul pagubelor, dar costurile aferente trebuie acoperite și o parte din atribuții ar putea fi preluate de către Unitățile pentru prevenirea și managementul pagubelor.

Conform Art. 13, alin. (5) și (6) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006

(6) Gestionarii fondurilor cinegetice care intervin în baza derogării acordate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în vederea relocării unui exemplar din speciile de faună cuprinse în anexa nr. 2 vor primi despăgubiri ce vor fi suportate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face și prin intermediul consiliului județean. Modalitatea de calcul al despăgubirilor se va stabili prin hotărâre a Guvernului.

Solicităm încheierea protocolului interinstituțional între autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și consiliul județean pentru plata despăgubirilor prevăzute prin lege.

Mai multă autonomie la nivel local în luarea deciziilor cu privire la gestionarea conflictelor

Este nevoie de mai multă autonomie la nivel local în luarea deciziilor cu privire la gestionarea conflictelor într-un mod rapid și eficient. Autoritățile publice locale și județene trebuie împuternicite să poată finanța și implementa direct activități care contribuie la gestionarea și reducerea conflictelor, astfel completând resursele disponibile.

Trebuie încurajată colaborarea factorilor interesați prin toate mijloacele atât la nivel regional și național, precum și participarea lor în luarea deciziilor și implementarea Planului Național de Acțiune pentru Conservarea Ursului Brun, în mod specific în colectarea de date solide legate de mărimea, structura populației și ecologia speciei urs, ca bază pentru luarea de decizii obiective.

Cu toate că s-a introdus în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 posibilitatea plății despăgubirilor prin intermediul consiliului județean, nu există până în prezent protocolul interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Nu există nici protocolul interinstitucional pentru ca consiliul județean să plătească despăgubiri pentru gestionarii fondurilor cinegetice.

Conform Art. 13, alin. (5) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 *(5) Despăgubirile pentru pagubele și/sau daunele produse de către exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexa nr. 2 se suportă de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, din bugetul aprobat cu această destinație. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face și prin intermediul consiliului județean.*

Solicităm încheierea protocolului interinstituțional între autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și consiliul județean pentru plata despăgubirilor prevăzute prin lege.

Propunem replicarea modelului Platformei Regionale Carnivore Mari pentru a găsi soluții la conflictele dintre interesele umane și prezența speciilor de carnivore mari.

Sistem de finanțare corespunzătoare din partea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Considerăm că problematica carnivorelor mari în zona montană a țării necesită implementarea urgentă a unor măsuri speciale și sistem de finanțare corespunzătoare din partea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pentru asigurarea bunăstării și siguranței populației din zona rurală, populație care joacă un rol atât de important inclusiv în menținerea peisajului cultural specific carpatin, în menținerea însuși a habitatelor necesare menținerii speciilor protejate și a biodiversității la mod general.

Legea Muntelui din 20 iulie 2018, Capitolul VI „Protecția și dezvoltarea mediului montan, conservarea biodiversității”, Art. 13, alin. (7) și (8) prevede despăgubirea pagubelor cauzate de animale sălbatice prin distrugerea culturilor agricole și/sau a efectivelor de animale, precum și compensații populației din zona montană pentru instalarea unor sisteme eficiente de prevenire a pagubelor cauzate de animalele sălbatice.

„CAPITOLUL VI

ART. 13

(7) Statul român acordă despăgubiri, cu celeritate, pentru populația din zona montană care a suferit pierderi în urma pagubelor cauzate de animalele sălbatice, prin distrugerea culturilor agricole și/sau a efectivelor de animale.

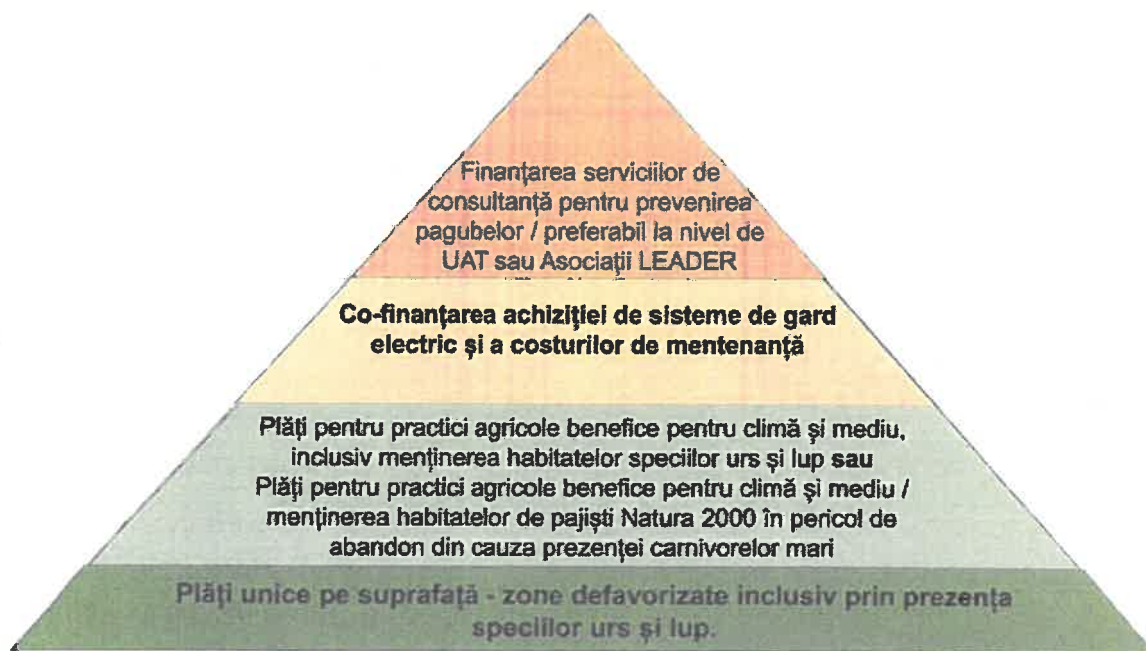
(8) Statul român acordă compensații populației din zona montană pentru instalarea unor sisteme eficiente de prevenire a pagubelor cauzate de animalele sălbatice.”

Credem că aceste prevederi reprezintă o bază legală pentru elaborarea unui sistem de finanțare complex prin Planul Național Strategic post 2020 pentru asigurarea condițiilor protejării vieții umane și a proprietăților în regiunile din România unde acestea sunt amenințate de populațiile mari de urs brun.

Politicile agricole comune făceau posibil dezvoltarea și implementarea unui sistem de finanțare a prevenirii pagubelor și de compensare a pierderilor rezultate din prezența carnivorelor mari deja în perioada de programare anterioară, dar considerăm de importanță majoră dezvoltarea unui sistem complex pe această tematică în perioada

imediat următoare. O reprezentare schematică ierarhizată a necesităților și posibilităților arată nivelele care ar trebui adresate prin PSR, similar multor state membre care se confruntă cu probleme legate de carnivore mari cu ordini de magnitudine mai mică decât țara noastră:

Reglementarea pășunatului

Propunem:

- îmbunătățirea cadrului legislativ existent privind reglementarea și controlul pășunatului în habitatul favorabil al ursului brun
- elaborarea unor scheme de plată, rezultând un act normativ privind schemele de plată.

Despăgubirile

În cazul producerii pagubelor de către urșii trebuie accelerat procesul de documentare, suportul pentru luarea deciziilor și implementarea măsurilor necesare.

Este nevoie de o informare continuă a primăriilor și a populației despre procesul de despăgubiri.

Cu toate că s-a introdus în Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 posibilitatea plății despăgubirilor prin intermediul consiliului județean, nu există până în prezent protocolul interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Nu există nici protocolul interinstitucional pentru ca consiliul județean să plătească despăgubiri pentru gestionarii fondurilor cinegetice.

Conform Art. 13, alin. (5) și (6) din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006

(5) Despăgubirile pentru pagubele și/sau daunele produse de către exemplarele din speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexa nr. 2 se suportă de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, din bugetul aprobat cu această destinație. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face și prin intermediul consiliului județean.

(6) Gestionarii fondurilor cinegetice care intervin în baza derogării acordate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în vederea relocării unui exemplar din speciile de faună cuprinse în anexa nr. 2 vor primi despăgubiri ce vor fi suportate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului. Dacă există un protocol interinstituțional cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, plata se poate face și prin intermediul consiliului județean. Modalitatea de calcul al despăgubirilor se va stabili prin hotărâre a Guvernului.

Solicităm încheierea protocolul interinstituțional între autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și consiliul județean pentru plata despăgubirilor prevăzute prin lege.

Debirocratizare

Considerăm, că „Planul de acțiune pentru conservarea populație de urs brun (Ursus arctos) din România” nu prevede măsurile de debirocratizare necesare ameliorării atitudinii incerte/ostile a populației afectate, cele mai multe sarcini, în special cele privind raportarea pagubelor, rămânând în sarcina cetățenilor. Considerăm, că obligația cetățeanului este numai raportarea evenimentelor în cauză, chiar prin Sistemul național unic pentru apeluri de urgență, iar sarcina statului, în calitate de proprietar și gestionar principal al faunei, este de a face demersurile necesare în vederea soluționării cazurilor. În acest sens, propunem completarea personalului specializat din regiunile cu cea mai mare densitate de urși.

Reintroducerea cotelor de prevenție

În tot procesul de dezbatere publică privind carnivorele mari din anii precedenți am constatat că fondul problemei constă în interpretarea greșită a unor formule legate de angajamentele României și din textul Directivei 92/43/CEE a Consiliului Europei.

În interpretarea Consiliului, conservarea înseamnă o serie de măsuri necesare pentru a menține sau a readuce un habitat natural și populațiile de fauna și floră sălbatică la starea favorabilă de conservare în conformitate cu definițiile de la litera (e) și (i) ale articolului 1 din Directiva Habitat.

Raportat la cele de mai sus, trebuie să admitem și să promovăm ideea că conservarea nu înseamnă creșterea numărului de exemplare dintr-o specie protejată, ci menținerea mărimii și compoziției optime a populațiilor.

Acest lucru a fost confirmat și de reprezentanții WWF în data de 12 septembrie 2017 la o întâlnire desfășurată la Bruxelles, împreună cu Uniunea Asociațiilor Europene de Vânătoare. Marco Cipriani, coordonatorul departamentului de mediu din cadrul Direcției Generale Mediu ale Comisiei Europene pe data de 19 septembrie 2018, la Bruxelles a subliniat faptul că derogarea este un instrument legal și necesar pentru protejarea speciilor în cauză.

La rândul lor, specialiștii ICAS susțin faptul că în cazul României, derogarea ar fi benefică pentru protejarea și conservarea în bune condiții a speciei urs.

În aceste condiții, considerăm că este nevoie de o nouă formulă, prin care să conștientizăm opinia publică că extragerea unor exemplare nu este o crimă asupra acestei specii, ci este o măsură necesară pentru conservarea populației de urși.

Pe baza celor de mai sus reintroducerea cotelor de prevenție în gestionarea populației de urs, așa cum acestea sunt aplicate și în alte țări UE. Acestea pot fi implementate într-un model corelat cu distribuție claselor de vârstă a populație, implementând cote mai mari în clasele de vârstă mai tinere și cote reduse în cazul populației mai în vârstă, cu rol de autoregulare a mărimii populației.

Subvenționarea unor culturi speciale pentru hrănirea urșilor cu rol de tampon

Culturile speciale pentru hrănirea urșilor cu rol de tampon pot fi eficiente pentru a distrage atenția vânatului de la culturile agricole. Valorile de subvenție să nu fie mai mică de 50%.

Consiliul Județean Harghita prin Asociația pentru Județul Harghita a demarat un program de bursă acordată studenților de la diferite facultăți de tema managementul ursului brun. În cadrul acestui program s-a realizat un studiu privind posibilitatea realizării culturilor speciale pentru hrănirea urșilor cu rol de tampon în județul Harghita.

Monitorizarea populației de urs brun în regiunea pilot Depresiunea Ciucului

Începând cu anul 2018 în Depresiunea Ciucului este derualată un proiect pilot pentru monitorizarea populației de urs brun folosind metoda transectelor pe drumuri forestiere.

Cunoașterea mărimii, structurii și tendințelor populațiilor este un element crucial în managementul speciilor, fie în scop conservativ fie în scop de gestionare sustenabilă. În cazul ursului brun din Carpați, informațiile privind indicii de populație sunt cele mai controversate. Metodele utilizate în prezent de către autorități și efectuate de către asociațiile vânătoarești, deși pot să aproximeze realitatea din teren, nu sunt potrivite unor prelucrări statistice standardizate și astfel marginea de eroare poate fi foarte variabilă, respectiv imposibilă de calculat. Pentru a evita efectul numărării duble, s-a folosit o reducere cu 10% a numărului estimat de către asociațiile de vânătoare (comunicare verbală APM), ceea ce nu poate fi considerată o metodă științifică. O altă slăbiciune a metodei clasice este faptul că fiind realizată o singură dată anual (la sfârșitul verii) astfel nu oferă informații asupra schimbărilor numărului de indivizi în cadrul unui fond de vânătoare în funcție de sezon. Cifrele raportate de către asociațiile vânătoarești sunt așadar mai degrabă o comasare a observațiilor paznicilor de vânătoare, care pot fi foarte precise în unele cazuri, dar nu corespund criteriilor unei abordări riguroase din punct de vedere științific. De aceea s-au propus diferite metode alternative complementare, ca de exemplu metode genetice, fotocamere, respectiv a fost propusă o metodă care standardizează metoda transectelor (Popescu et al. 2017).

Reglementarea colectării fructelor de pădure

Reglementarea accesului cu motociclete, quad, mașini etc.

Medvepark

Rövid ismertető a Veresegyházi Medveotthonról

- **Öt és fél hektár területen** kialakított Veresegyházi Medveotthon Közép-Európa egyetlen Medveotthona
- **Az Állatvédő Világszervezet (WSPA) és a Veresegyházi Önkormányzat összefogásával jött létre.**
- A terület kialakításánál fontos szempont volt, hogy a látogatók az állatokat teljesen biztonságosan, testközelből, azok zavarása nélkül láthassák.
- A Medveotthon **tulajdonosa és fenntartója Veresegyház város Önkormányzata.**
- A Medveotthon az ország harmadik legkedveltebb állatkertje, évi 200,000 látogatója van.
- A Medveotthon 2009 őszén kapta meg az állatkert minősítést.
- A védőrendszerrel körbekerített területen a medvék számára tizenkét, szűk bejáratú, de öblös barlang, valamint két, egyenként 160 négyzetméteres tó készült, ami az ivóvizüket és a játék lehetőségét is biztosítja számukra. A macik kifutójához tartozó erdős terület pedig a fára mászás, a rejtőzködés és a hűsölés örömeit nyújtja.

Forrás: <http://www.medveotthon.hu/>

Élelmiszerek beszerzése:

- Áruház láncoknál a fenn maradt vagy lejárat közeli, emberi fogyasztásra nem alkalmas élelmiszerek, ingyen vannak, a következő engedélyek szükségesek

- feletetési engedély,
- az autóra engedély, amivel szállítódik,
- feletetési engedély az áruház lánc részéről is
- Húsféléket marhatartóktól, elhunyt állatok (pl beszorult a borjú)
 - ide kell dögszállító autó
- Minimális élelmiszert kell megvenni

Megj: 29 medvének: hétfő, szerda, péntek 1-1 tonna zöldség, gyümölcs, 200 kg szénhidrát

Villanypásztor és kerítés:

- Ha megteremtődik az a környezet, élelem, akkor nem akar megszökni
- Ha túl vannak etetve, nem akarnak elmenni a medvék

Megj. Ezek vadonból jött állatokra jellemzőek, a kukalakó állatokra, nem biztos, hogy ez lesz jellemző.

Különböző támogatási lehetőségek:

1. Fogadj örökbe! - Nézzük csak, mi is az örökbefogadás. Bárkit megillet a kitüntetett "nevelőszülő" cím, aki a menhelyben élő állatok közül kiválasztja kedvencét és bizonyos pénzzadománnyal támogatja. Egy állat örökbefogadása nagyon figyelmes ajándék. A lehetőségek végtelenek, születésnapra, különféle évfordulókra, karácsonyra vagy egyéb

alkalmakra kitűnő meglepetés. Iskolák, osztályok, szakkörök, klubok is fogadhatnak örökbe.

2. Belépőkártya ajándékba
3. Alapítvány

Foglalkozások:

1. A Medvebocs Tanoda a Medveotthon iskola előkészítője óvodáskorúak számára, változatos feladatokkal várja a jelentkezőket. A foglalkozásokon játékosan fejlesztjük az általános és speciális részkészségeket, amik az iskolakezdéshez szükségesek.
2. Környezet ismeret órák interaktív helyszíne és megtartása
3. Kisvasút

4. Táborok megszervezése

Rezervatia de ursi din Zărnești: Liberty Bear Sanctuary

<https://zarnesti.net/informatii-utile/rezervatia-de-ursi-zarnesti-libearty/>

Elérhetőség: [REDACTED] e-mail: [REDACTED]

A Zărnești medvepark 69 hektáron terül el és a legnagyobb barnamedve rezervátum a világon. Ma már több mint 100 medvének ad otthont a védett, őrzött erdős terület, ahol többnyire mentett medvék kapnak helyet. A rezervátum biztonsági okokból nem fogad öt év alatti gyermekeket, illetve 50 a maximum látogatók száma egy időben.

**Program de primăvară
1 APRILIE – 14 Iunie**

Ore de acces și tarife

**Tururi în LIMBA ROMÂNĂ
9:00 10:00 11:00**

Marți – Vineri

Adult	Student (18 - 25)	Copil (5 - 17)
55 RON	35 RON	20 RON

Sâmbătă – Duminică

Adult	Student (18 - 25)	Copil (5 - 17)
65 RON	40 RON	25 RON

Accesul este interzis copiilor sub cinci ani!

/ Bear.Sanctuary

**Spring schedule
1ST APRIL – 14TH JUNE**

Access hours and prices

**Tours in ENGLISH
9:15 10:15 11:15**

Tuesday – Friday

Adult	Student (18 - 25)	Children (5 - 17)
55 RON	35 RON	20 RON

Saturday – Sunday

Adult	Student (18 - 25)	Children (5 - 17)
65 RON	40 RON	25 RON

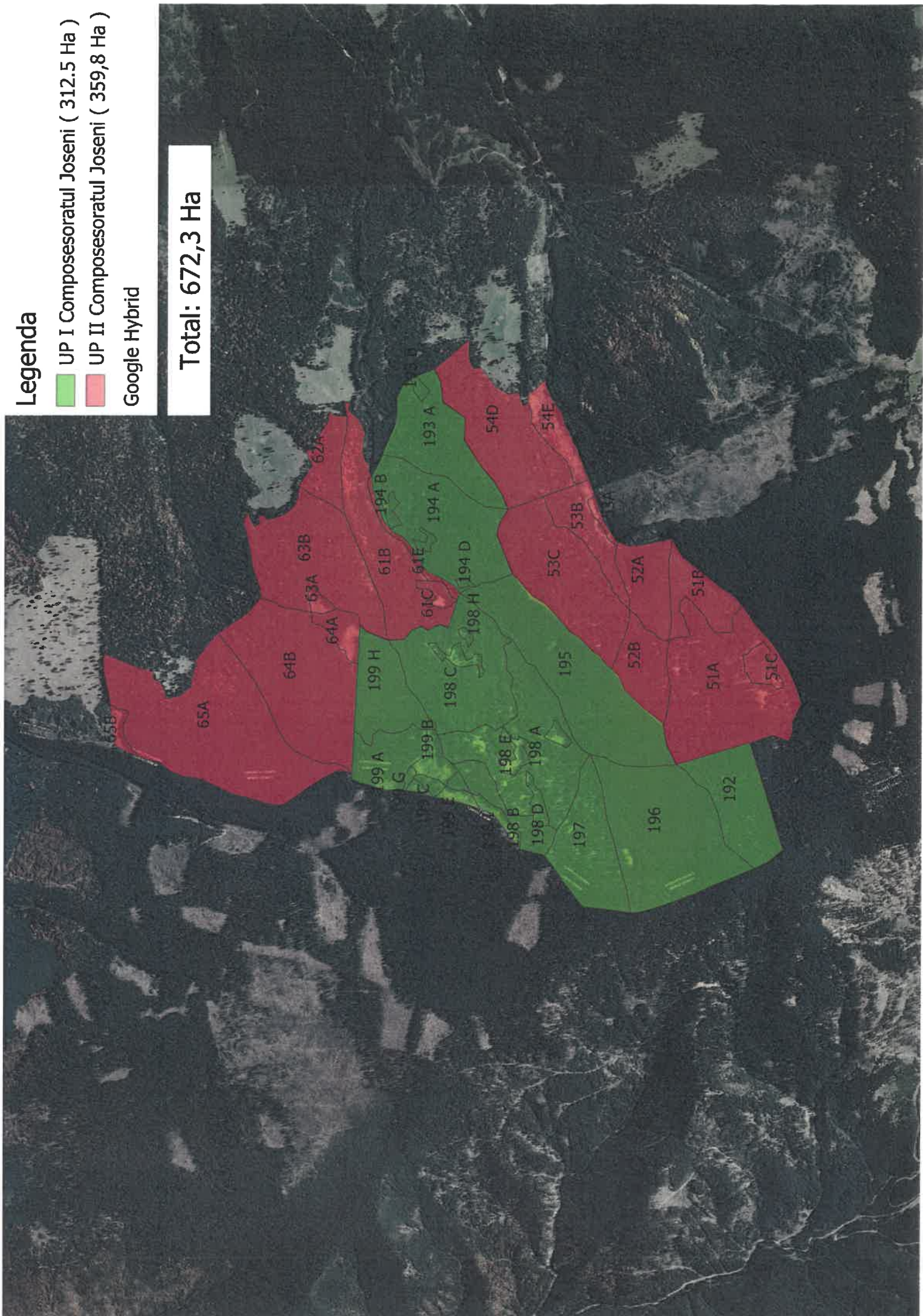
Children under age of five are not allowed!

www.millionsoffriends.org

Legenda

- UP I Composesoratul Joseni (312,5 Ha)
 - UP II Composesoratul Joseni (359,8 Ha)
- Google Hybrid

Total: 672,3 Ha

Stimate Domnule [REDACTED],

Consiliul Județean Harghita împreună cu ADI de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita se ocupă cu problematica daunelor cauzate de animale sălbatice, cu accent deosebit asupra speciei de urs brun încă din anul 2009.

În ultima perioadă am elaborat un set de propuneri referitoare la coexistența om-urs, pe care vi-le trimitem atașat prezentei.

Una dintre propunerile noastre este înființarea unui unei rezervații pentru urși habitați. O astfel de rezervație poate să aibă rolul de prevenirea pagubelor prin adunarea urșilor care provoacă pagubă din județul Harghita, eventual și din județele învecinate, totodată este o posibilitate pentru dezvoltarea turismului.

Având în vedere bogata Dumneavoastră experiență în studierea etologiei speciei Urs brun (*Ursus arctos*) din România, vă solicităm să exprimați un punct de vedere științific cu privire la ideea înființării unui astfel de rezervație. Rezervația susmenționată ar urma să fie înființată în administrativul comunei Joseni, pe proprietatea Composesoratului Joseni, pe o suprafață de 670 hectare de teren. Atașat prezentei găsiți localizarea exactă a terenului respectiv.

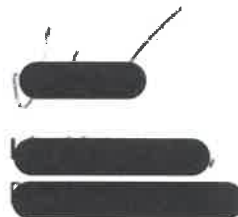
Proiectul susmenționat va fi demarat în parteneriat între Consiliul Județean Harghita, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita, Composesoratul Joseni, Primăria Comunei Joseni, Asociația Proprietarilor și Administratorilor de Păduri din Estul Transilvaniei.

În speranța unei bune colaborări,

Cu stimă,

Consiliul Județean Harghita

ADI de Dezv. Rurală a CJHR

Miercurea Ciuc, 14 decembrie 2021

RECOMANDĂRI *pentru soluționarea urșilor habituați sau comunitari*

Trebuie menționat că aproape toate recomandările cuprinse în proiectul elaborat de ADI de Dezvoltare Rurală a CJHR sunt pertinente și cu rol activ în soluționarea problemei. Am reținut câteva dintre aceste recomandări pe care am dori să le dezvoltăm cu unele completări. Este vorba despre:

- 1) Reintroducerea cotelor de prevenție,
- 2) Relocarea urșilor problemă,
- 3) Cercetarea ecologiei urșilor.

Reintroducerea cotelor de prevenție

Considerăm ca fiind măsura cea mai importantă, care poate avea cel mai mare aport la soluționarea problemei și care este recomandată de toate cutumele ecologiei. De fapt este vorba despre cunoscutele cote de recoltă, care în managementul cinegetic se aplică pentru toate speciile care au în habitatul lor efectivele la nivelul optim sau peste acesta. În cazul ursului despre care se știe că în România are efectivele reale cu mult peste cele optime, situația este mult mai gravă. Ursul fiind o specie răpitoare este periculos în ce privește asigurarea echilibrului ecologic între speciile coabitante. Atunci când efectivele lui reale sunt mai mari ca cele optime el devine un prădător periculos în relația pradă □ prădător. Conform teoriei lui Volterra citat de Stugren (*Bazele ecologiei; Ed. Științifică și enciclopedică, București 1982*) un prădător cu efective excedentare, poate teoretic distruge celelalte specii coabitante în totalitate. Astfel își distruge baza trofică după care dispare și el din lipsă de hrană. În realitate este greu să se ajungă într-o asemenea situație, dar cu siguranță pot apare dereglări serioase în echilibrul ecologic dintre specii. Concluzia este că reintroducerea cotelor de recoltă cărora le putem spune și de prevenție, este necesară pentru asigurarea echilibrului ecologic al ecosistemului. Toate celelalte specii nerăpitoare din ecosistem au înmulțirea excesivă controlată prin răpitoare. Singura specie care nu poate fi controlată decât prin intervenția directă a omului este ursul. Atunci când efectivele sunt excedentare trebuie aplicate cotele de recoltă sau într-o exprimare ecologistă de prevenție, fără de care echilibrul nu poate fi refăcut. Cote de recoltă trebuie aplicate într-o anumită măsură asupra sporului anual și atunci când efectivele de răpitoare (în cazul nostru a urșilor) sunt optime pentru a se preveni înmulțirea lor excesivă.

Relocarea urșilor problemă.

Relocarea urșilor problemă la prima vedere pare a fi o soluție. Pare o soluție dar numai dacă se aplică în anumite situații și cu respectarea unor condiții care nu întotdeauna pot fi îndeplinite. Pentru a se înțelege cât mai bine despre ce este vorba să definim conceptele de „*urs problemă*” și cel de „*relocare*”.

Un urs devine o problemă atunci când manifestă un comportament atipic speciei și crează probleme în biotopul propriu, în relația atât cu mediul său natural, cu congeneri săi și ce este mai grav în atitudinea și relația cu factorul antropic.

Este evident că urșii problemă nu sunt de dorit nici în habitatul lor natural și nici în apropierea localităților. Când numărul lor este prea mare, efectul negativ al prezenței acestora prin numărul de cazuri, cât și prin amploarea lor, poate atinge nivelul unor pagube similare calamităților naturale.

Urșii problemă nu au apărut acum în vremurile noastre; ei au existat din cele mai vechi timpuri. Dovada o găsim în folclor și în poveștile cu fiarele sălbatice care terorizau localitățile și pe locuitori. Întotdeauna când apărea un animal sălbatic care punea în pericol viața oamenilor și siguranța habitatelor acestora se căutau eroi care să ucidă fiara și să scape oamenii de necazuri. Pentru exemplificare amintim doar două dintre cele mai cunoscute: leul ucis de eroul antic Hecules și balaurul ucis de eroul biblic Sf. Gheorghe. Niciodată animalele sălbatice care au pus în pericol viața oamenilor și proprietățile acestora nu au fost tolerate. Ne putem convinge de acestea și lecturând lucrarea *Vânători transilvane mai de demult și mai apropiate* (AZ ERDÉLY RÉGEBBI ÉS KÖZELEBBI VADÁSZATOK; autor: Ujfalvy Sándor (1854.); Ed. Minerva; Cluj, 1927). Exemple asemănătoare sunt cunoscute și la noi dar nu le vom evoca pentru a nu da loc la speculații care pot alimenta derapaje de la fondul problemei.

Nu putem rezolva un conflict de interese cum este și cel al urșilor problemă dacă nu vom cunoaște și analiza cauzele care l-au generat.

Datele statistice ne arată că mărimea pagubelor provocate de urși, depind de mărimea populației acestora dar nu sunt direct proporționale. Din datele pe care le deținem în prezent, în județul Harghita în anul 1971 efectivul de urși era de 260 exemplare iar pagubele provocate de aceștia în anul respectiv au fost de: 266 bovine, 210 ovine, 4 cabaline. În anul 1988 efectivul de urși era de 1155 exemplare iar pagubele au fost de 798 bovine,

602 ovine, 57 cabaline și 39 porcine. De asemenea au fost afectate 1197 ha. de păduri prin obiceiul unor urși de a coji arborii de rășinoase (cu precădere molizi). Datele au fost preluate din lucrarea : *URSUL BRUN – Aspecte ecotologice, Editura CERES, București 1998*. Făcând un calcul sumar rezultă că în 17 ani efectivele de urși au crescut de 4,4 ori iar cele de animale vătămate de 3 ori la bovine, de 2.9 ori la ovine și de 14 ori la cabaline. Cu privire la agresivitatea ursului față de om este cunoscut un singur caz mai semnificativ în care au fost implicate 5 persoane din care 2 au decedat și 3 au fost rănite. Evenimentul a avut loc în ziua de 25 august 1989 în proximitatea comunei Sărmaș din Harghita și a fost cercetat și analizat, rezultatele fiind consemnate tot în lucrarea amintită anterior *URSUL BRUN – Aspecte eco-etologice*(pg.154-160). Menționăm că la data producerii acestui eveniment efectivele de urși la nivelul județului erau de 1185 exemplare.

Există studii și cercetări prin care s-a urmărit cunoașterea cauzelor și în general motivația comportamentului de frică pe care prada o are față de prădător. Frica determină prada să evite teritoriul prădătorului și numai cu foarte multă precauție și în situații extreme îndrăznește să-l încalce. Atunci când agresivitatea prădătorului scade, se diminuează și frica pradei care prinde curaj îndrăznind să încalce teritoriul prădătorului. Toate speciile de animale sălbatice se tem de om și de prezența lui în teritoriul lor. Din acest punct de vedere omul poate fi considerat ca fiind un „prădător” universal. Un fenomen interesant și cunoscut de mai mulți vânători cu experiență este că frica vânatului este mai mare în timpul sezonului de vânătoare și scade la încetarea acestuia. Cu siguranță teoria aceasta este valabilă și în cazul ursului. Atunci când ursul era vânat, se temea de om și evita întâlnirea cu acesta. Printr-un mecanism încă necunoscut frica se transmite și la ceilalți congeneri. Pe măsură ce urșii au fost vânați tot mai puțin sau deloc au prins curaj și acum încalcă habitatele umane. Atacă și distrug omul și proprietățile lui devenind cea ce s-a definit ca fiind *urși problemă*.

Prin relocare trebuie să înțelegem acțiunea prin care urșii problemă sunt capturați prin tranchilizare și mutați în alte habitate, în principiu foarte îndepărtate de localități pentru a nu avea posibilitatea să mai producă prejudicii. De fapt cei ce au imaginat relocarea au dorit să evite împușcarea urșilor problemă și totuși să prevină pagubele provocate de urși și bineînțeles să liniștească populația cum că au fost luate măsuri. Aplicarea relocării în acest mod este nu numai inefficientă ci și păguboasă din motivele pe care le vom prezenta în cele ce urmează:

În primul rând capturarea urșilor este problematică întrucât armele folosite au distanța utilă mică și efectul substanței tranchilizante nu are efect

instantaneu. Din această cauză până la tranchilizare ursul poate parcurge o distanță destul de mare, poate intra în pădure sau în tufișuri și nu mai poate fi găsit. Iar dacă omul dă peste el înainte de a se instala efectul drogului, pot apare accidente grave cum a fost cel de la Lacul Roșu din primăvara anului 1977. Un cercetător doctor în biologie care avea o temă de cercetare privind tranchilizarea urșilor, căuta un urs tranchilizat pe care l-a găsit într-un desis când drogul încă nu-si făcuse în totalitate efectul și a fost ucis de acesta.

În al doilea rând, după capturare ursul trebuie transportat la o distanță mare de câțiva zeci de kilometri pentru a avea certitudinea că nu se întoarce. Practica a dovedit că uneori poate să revină și de la distanța de peste 100 de km. la teritoriul său.

În al treilea rând, în locul unde a fost relocat, ursul problemă va învăța și pe ceilalți urși, prin metoda copierii, comportamentul lui problematic (atacarea gospodăriilor, agresarea oamenilor etc.)

Relocarea poate fi folosită doar ca metodă de redistribuire a urșilor din zonele suprapopulate cu această specie în habitatele din care au dispărut.

Relocarea urșilor problemă așa cum s-a aplicat la noi nu rezolvă nici pe departe problema, cel mult aceasta este mutată dintr-o parte în alta cu riscul de a se amplifica prin apariția și a altor exemplare problemă.

Recomandăm ca în toate cazurile când se capturează prin tranchilizare femele cu sau fără pui, acestea și puii lor de sex feminin să fie sterilizate. Prin aceasta se previne posibilitatea să aibă urmași care să învețe comportamentul antropizat și alte metehne nedorite de la mamele lor; totodată se limitează și creșterea sporului anual, ne dorit în situația dată.

În legătură cu relocarea urșilor dăm un citat apărut în ziarul **Informația HARGHITEI** (Nr.6266 din 11 oct.2017)... *Cu privire la soluția relocării urșilor din zonele suprapopulate în altele mai puțin populate s-a afirmat că metoda este inefficientă și chiar păguboasă. În schimb, s-a discutat despre relocarea urșilor excedentari în alte habitate din afara României în țările europene din care au dispărut. S-a sugerat ca organizațiile care s-au declarat ca fiind împotriva vânării urșilor excedentari să se implice și să inițieze un program european de repopulare cu urși excedentari din țara noastră a unor habitate din țările europene din care aceștia au dispărut. S-a considerat că ideea este demnă de a fi reținută și să fie sugerată forurilor centrale. S-ar putea realiza astfel proiecte europene de relocare a urșilor din zonele excedentare, în care să fie implicate prin asocierea lor organizații ecologiste din țara noastră și din țările de unde specia a dispărut. În felul acesta, prin proiecte ecologiste transnaționale s-ar rezolva simultan atât problema excedentului de urși din România cât și*

repopularea habitatelor europene din care această specie în decursul timpului a dispărut. Bineînțeles că urșii capturați în vederea relocării ar trebui decontați gestionarilor fondurilor de vânatoare de pe care provin, ca și cum aceștia ar fi fost vânați. În felul acesta s-ar echilibra balanța de venituri și cheltuieli a asociațiilor vânătorilor de pe care s-au capturat urșii respectivi. ... Articolul din care am dat citatul a fost publicat ca urmare a hotărârii Comitetului de conducere al Clubului Vânătorilor din Silvicultură Harghita reunit în ședință la data de 14 sept. 2017.

Considerăm ca fiind excelentă propunerea ca efectivele de urși excedentari din Harghita cât și din alte județe aflate în situație similară să fie soluționată prin relocarea lor în habitatele europene din care au dispărut.

Cei șase mii, șapte mii sau chiar mai mulți urși care sunt în țara noastră sunt mult prea mulți pentru teritoriul României în schimb pentru teritoriul Europei sunt prea puțini. Europa ar dori să aibă mai mulți urși; acesta fiind probabil unul din motivele pentru care este trecut pe lista speciilor protejate. De multe ori ne-am pus întrebarea de ce ursul este pus în România pe lista speciilor protejate deși efectivele lui sunt mult mai mari decât cele optime?

Cercetarea ecologiei urșilor.

Se pare că din aproape în aproape conflictele dintre factorul antropic și populația de urs brun din Harghita cât și din alte județe din România a devenit un fenomen. Se poate vorbi fără a greși că de câțiva ani a apărut *fenomenul urșilor problemă*. Ca orice fenomen la început cazurile de urși problemă erau sporadice și nu credea nimeni că vor lua amploarea pe care o au în prezent. Înainte, când vremurile erau mai așezate, cazul ursului care ataca gospodăria vreunui locuitor sau chiar pe proprietarul ei era cercetat de cei ce aveau în administrare fondul de vânatoare din zona respectivă. Dacă faptele se confirmau se solicita conform reglementărilor legale autorizație de împușcare pentru ursul respectiv. După obținerea aprobării ursul era vânat, iar dacă era cazul cel păgubit sau vătămat era despăgubit. Nu numai cel implicat dar și consătenii lui erau satisfăcuți și liniștiți că ursul agresor a fost pedepsit și înlăturat pentru a nu mai produce alte probleme. Astfel se luau măsurile convenite pentru ca acest animal să nu devină un *urs problemă*, și eventual să nu antreneze în acest obicei și alți urși.

Fenomenul urșilor problemă, ca de fapt orice fenomen, nu poate fi soluționat numai dacă este analizat și cunoscut în detaliu. În primul rând

trebuie cunoscute cauzele care l-au generat și factorii care au contribuit la evoluția lui atât în timp cât și în spațiu. Cunoscând cauza, aceasta trebuie înlăturată și abia după aceea se poate acționa pentru remedierea efectelor.

În cazul urșilor problemă, trebuie procedat în mod asemănător în sensul că trebuie cercetate cauzele care generează apariția fenomenului *urs problemă* și apoi trebuie găsite soluții de remediere. Despre ursul brun s-au scris mai multe lucrări în decursul timpului. Dintre cele mai remarcabile amintim: *L'ours Brun – Grenoble, 1954 autor Couturier M.A.J*, iar la noi prima lucrare mai amplă despre ursul brun este cea amintită deja : *URSUL BRUN – Aspecte eco-etologice, Editura CERES, București 1998*. Din păcate nici aceste lucrări și nici altele similare nu dau informații mulțumitoare despre fenomenul urșilor problemă. Fenomenul pare să fie de dată mai recentă, motiv pentru care este necesară studierea lui în detaliu; numai astfel se pot găsi soluții de remediere fundamentate științific.

Propunem în mod concret înființarea unui punct de cercetare cu un parc (o rezervație) având o suprafață corespunzătoare în care să fie aduși urșii problemă și unde să fie studiați. Cercetarea trebuie realizată pe baza unui program amplu de studiere a comportamentului acestor urși întocmindu-se pentru fiecare individ fișe de observații personalizate. În situația dată când este exclusă posibilitatea suprimării *urșilor problemă* trebuie găsite mijloace prin care aceștia să fie „reeducați”. Într-o asemenea rezervație pot fi aplicate scheme prin care urșii cu comportament deviat de la cel normal pot fi corecți. În măsura în care unii urși ca urmare a unui program de reeducare reușit revin la un comportament firesc, pot fi eliberați din nou în habitatul lor natural.

Cunoscând bine problemele din silvicultură și cinegetică atât la nivel local cât și național, având o experiență de peste 45 de ani în domeniu, recomand ca acest parc să fie înființat pe lângă ocolul silvic Gheorgheni condus de Dr.ing. Meles Elöd. Pe lângă ocolul silvic, în prezent funcționează un punct de cercetare bine dotat, profilat pe probleme de silvicultură, de mediu și în general de biologie. Punctul de cercetare are o dotare foarte bună și laboratoarele lui ar fi de mare utilitate în programele de cercetare a urșilor.

Un asemenea punct de cercetare ar putea deveni cu timpul și un punct de documentare pentru studiul vieții sălbatice. Posibilitatea de a se vedea urși în cadrul natural al existenței lor, ar putea deveni un punct de atracție pentru copii și tineret și de inițiere a lor în domeniul eco-etologiei faunei sălbatice și a protecției mediului.

Mulțumesc pentru aprecierile Dvs. cu privire la experiența și competența mea în domeniul eco-etologiei ursului brun. Am încercat să

motivez cât mai bine necesitatea și oportunitatea înființării unui asemenea punct de cercetare. Consider că județul Harghita este locul cel mai potrivit,
Vă asigur, în limita posibilităților mele, de sprijin și colaborare.

EPILOG

Nu am dorit să includ în recomandările de ordin general, pe cele ce le voi consemna în continuare, întrucât pot avea o conotație politică :

Conform celor consemnate în articolul trimis de Clubul Vânătorilor din Silvicultură la ziarul *Informația HARGHITEI* (Nr.6266 din 11 oct.2017) o soluție (poate singura) viabilă este relocarea urșilor excedentari din Harghita cât și din alte locații cu probleme similare din ROMÂNIA.

Ceea ce propunem, este ca problema să fie scoasă din cadrul românesc, zonal și național și să fie transferată în plan European. În Europa sunt numeroase habitate din care urșii au dispărut, începând cu evul mediu din varii motive, dintre care nu excludem vânarea lor excesivă. Istoria vânătorii consemnează numeroase exemple în acest sens (*Istoria vânătorii și a dreptului de vânătoare de Dr. Gheorghe Nedici Edit. UNIVERSUL. București 1040*). Astăzi conceptele ecologice sunt mondializate, revenirea la forma inițială a structurii habitatelor din punct de vedere al diversității speciilor, este un obiectiv major al tuturor ecologiștilor. În acest context problema urșilor trebuie privită și rezolvată într-un cadru mai larg, european și nu pe plan local așa cum fără nici un rezultat, s-a încercat până acum. Soluția este foarte simplă; elaborarea de proiecte transnaționale cu obiectiv concret de refacere a populațiilor tradiționale de urși din Europa. În mod concret Ong-urile ecologice din România, în colaborare cu cele similare din țările europene să elaboreze proiecte comune, cu obiectiv concret: ***Refecerea populațiilor de urși bruni din Europa***. Bineînțeles aceste proiecte ecologice ***transnaționale*** trebuie să fie finanțate din fonduri europene.

Parlamentarii noștri din structurile europene, ar trebui să se implice mai activ în aceste demersuri și să determine ***înscierea pe agenda Consiliului Europei*** această temă deosebit de actuală. Prin acest demers guvernele țărilor europene mai puțin receptive la problemele ecologice, nu ar mai putea să respingă ***repopularea*** habitatelor lor naționale cu urși bruni.

15. ian.2022
Miercurea Ciuc

[Redacted]

Adresa: RO - 530140 Miercurea Ciuc, Piața Libertății, nr. 5

Web: [Redacted] | fa [Redacted]

E-mail: [Redacted]

Tel.: + [Redacted]

Nr. 132901/2023.08.10.

Către: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
În atenția: domnului Ministru [Redacted]

Stimate domnule Ministru,

Permiteți-mi să vă adresez pe această cale felicitări pentru noul mandat la conducerea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, și îmi exprim speranța că vom avea o colaborare benefică comunității harghitene, dar nu numai.

Doresc să vă prezint pe scurt situația cu care ne confruntăm și care afectează echilibrul natural dintre carnivorele mari, în special ursul brun, și oameni.

Pe toată durata anului, în județul Harghita, se înregistrează prezența ursului, atât în mediul urban, cât și în cel rural, acesta provocând numeroase daune proprietăților, culturilor, animalelor din gospodării, în unele cazuri existând și victime umane.

De-a lungul timpului am avut mai multe intervenții și propuneri de modificări legislative menite a restabili conviețuirea pașnică dintre om și carnivorele mari, dar toate acestea nu au reușit să rezolve problema cu care ne confruntăm.

De aceea, doresc să-mi exprim îngrijorarea cu privire la înființarea celei de-a doua rezervații de urși în județul Brașov, fără ca județul Harghita să fie luat în calcul, raportat la numărul atacurilor generate de urși, a daunelor provocate, și a victimelor umane.

În județul Brașov există deja o rezervație de urși, la Zărnești, și luând în considerare că numărul daunelor, provocate de carnivorele mari, este mai mare în județul Harghita, consider că ar fi fost de bun augur să fie luat în considerare județul Harghita ca locație pentru cea de-a doua rezervație.

Adresa: RO - 530140 Miercurea Ciuc, Piața Libertății, nr. 5

Web: [redacted] fa [redacted]

E-mail: [redacted]

Tel.: [redacted]

Sentimentul pe care îl avem în județul Harghita este acela că – aici rămân daunele provocate, victimele umane, urșii problemă, munca intens desfășurată de echipa de intervenție, deplasarea în zadar a echipei, deoarece, de foarte multe ori, până la sosirea echipei de intervenție, ursul dispare.

Sunt conștient că demersurile privind o nouă rezervație au drept scop soluționarea problemelor provocate de urșii din toată țara, dar, din experiența primei rezervații, constatăm că rezervația se umple în primul rând cu urși din județul Brașov, și nu mai este loc pentru urși din alte județe. Știm că asociația de vânătoare, pe teritoriul căreia se află ursul problemă, poate solicita de la alte asociații de vânătoare relocarea ursului, dar, dacă nu este acceptată cererea, aceasta trebuie să reloce pe teritoriul său de vânătoare, ceea ce de multe ori înseamnă doar 15-20 km, astfel încât, în două zile, ursul se întoarce.

Din punct de vedere al transportului, rezervația ar trebui să fie într-un alt loc, mai accesibil tuturor județelor, și ca atare, e de neînțeles înființarea unei noi rezervații tot în județul Brașov.

În calitate de președinte al Consiliului Județean Harghita am luat mai multe decizii în vederea gestionării coexistenței pașnice om-urs, dintre care, multe au fost suportate din bugetele locale, cum ar fi: înființarea unui grup de lucru, înaintarea celor 16 puncte cu privire la gestionarea problemei om-urs în județul Harghita, achiziționarea și montarea de garduri electrice, a camerelor de supraveghere, a unei cuști pentru transportul urșilor, precum și achiziționarea de arme tranșilizante.

Toate demersurile noastre au avut drept scop soluționarea problemei dar și suport în activitatea derulată de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

Suținerea ideii de înființare a unei rezervații în județul Harghita o bazez pe existența în comuna Joseni a unei suprafețe mari (600 ha), nedivizate, în proprietatea composesoratului din localitate, în care ar putea fi desfășurate aceste activități, astfel, cu

[REDACTED]
[REDACTED]
Adresa: RO - 530140 Miercurea Ciuc, Piața Libertății, nr. 5

Web: [REDACTED] fa [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]

Tel.: + [REDACTED]

o asemenea investiție, soluționarea problemei ar fi mult mai eficientă, în comparație cu ideea actuală, când urșii problemă trebuie transportați la o distanță de sute de kilometri. Investiții de acest gen sunt necesare în toată țara, dar vă rog să tratați județul Harghita ca pe o prioritate, întrucât conflictul om - urs ne afectează viața zi de zi.

Sub această formă, proiectul care vizează înființarea unei rezervații de urși în județul Brașov, și care ocolește din nou județul Harghita, este inacceptabil pentru mine.

Deciziile politice, sau situarea unor instituții în anumite județe, nu trebuie să fie considerentul stabilirii unor măsuri care să favorizeze rezolvarea problemelor în detrimentul altor zone, cum este județul Harghita, grav afectat de conflictul urs-om.

Investițiile majore trebuie direcționate spre zonele unde problemele produc dezechilibre în viața comunității, și unde, de cele mai multe ori, simțim că - Viața omului nu este o prioritate!

Cu considerație

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

